

Je znakem silného produktivního napětí, mizí-li hranice mezi jednotlivými oblastmi očíslovaných Uměň reglementovaného Parnasu.

Hranice mezi řečí rytmovanou a nerytmickou padá.

Nová próza tvoří užitečné hodnoty zkratkami života, je lidská a velkoryse lyrická, rozbíjí literární, konvenční názory na svět, na člověka, na život, staví na místo románové perspektivy perspektivu kina, přejímá výraznost moderní techniky, industrie a filmu.

Typy špatných prozaiků: Čapek-Chod, Rutte, Šrámek, Karásek ze Lvovic, Olbracht aj. aj. (také sentimentální povídkáři z nynějšího Proletkultu).

Předchůdci nové prózy: Defoe, Rabelais, Cervantes, Ch.-Louis Phillipe, Jules Verne, Twain, Rimbaud, Bret Harte, J. London, Jerome Klapka Jerome.

Moderní próza: Vančura, Erenburg, Blaise Cendrars, Radiguet, Cocteau, Apollinaire, Marcel Fabri (l'Inconnu sur les villes, román bez osobnosti), Jaroslav Hašek.

Próza žije:

senzací, žurnalismem, dobrodružností, obrázkovými časopisy, exotikou, různými zprávami, reklamními prospekty, variétními atrakcemi, plakátovou stručností, detektivkami, indiánkami, sportem, kinem, vynálezy, music-hally. Její estetika je filmová, kinoistická, proto téměř fotografická.

Ne:

realismus, idyla, sentimentality, romantismus, individualismus, mysticismus, symbolismus.

Ale:

POETISMUS

Ožívá fejeton, nehorázné žvasty absurdní komičnosti, hyperboly životního humoru a dobré nálady. Anglosaský humor, francouzská životnost a podnikavost, americká práce.

Dobrodružným románům přísluší zásluha, že byly zdravou potravou lidu, jenž se nedal otrávit dekadentně psychologickými przybyszewskiádami, a že konečně umělcům poskytly poučení: — ale co mohou být v době, kdy největší dobrodružství jsou v každodenním životě, kdy dálky se zkrátily na časové minimum při dosažení rekordních rychlostí, kdy lidé prodělali světovou a občanskou válku! A přece nalézáte nová a nová!

Bez pedagogické a jakékoliv jiné tendence. Nepřikládejte modernímu umění význam morálně výchovný. Spíše by demoralizovalo. Nová próza není slavná a velká dobrá zvěst — jako spíše zajímavá a strhující příhoda.

Krása našeho století

Anténový stožár radiotelegrafického aparátu je krásnější než Diskobolos nebo Apollón Belvedéřský. Či Venuše Miloská.

Tak také:

Senzační literatura kolportážní, statečnost hrdinů Londonových či Bret Hartových, statečnost chemických vzorců a lyrika amerických technic- kých a paroplavebních cestovních prospektů	<table> <tr> <td rowspan="4">} je krásnější než</td> <td rowspan="4">}</td> <td>osudy, nesnáze a bolesti onanizujících se hrdinů M. Barrése, Andrejeva, Arcybaševa a Dostojevského.</td> </tr> </table>	} je krásnější než	}	osudy, nesnáze a bolesti onanizujících se hrdinů M. Barrése, Andrejeva, Arcybaševa a Dostojevského.
} je krásnější než	}			osudy, nesnáze a bolesti onanizujících se hrdinů M. Barrése, Andrejeva, Arcybaševa a Dostojevského.

Je nutno vymýtit: psychologizování, kresbu individuality, malomocenství, bolestinství.

Nahradit toto: lyričností, kolektivitou, aktivitou, energií.

(Člověk vždy jako typ. Líčit osudy bylo by dnes banální [Ivan Goll].)

Téma: Hrdinství.

Hrdinové naší doby jsou: hasiči vrhající se do plamenů, radiotelegrafisté tonoucích lodí, horníci v kolmých šachtách, lékaři v infekčních barácích, inženýři s dělníky, stavějící podmořské a horské tunely, piloti poštovních a dopravních aeroplánů atd.

Epizoda radiotelegrafisty při zkáze Titaniku je tragédií. Dixmude.

Krása nespočívá v osobní statečnosti, ale v statečné práci množství. Vynález není dílem jednotlivce, ale celé řady předchozích pracovníků. Tragická není bolest jediného srdce, ale tragické dovede být náhlé pouliční neštěstí.

Próza musí být pravdivá, jako jsou pravdivými životy těchto lidí. Jako je pravdivým svět.

Základní hodnoty jsou pravda, lyrika, skutečnost.

Špatná próza: styl: rozvláčný, forma: povídky, novely, román, stavba: umělkovaná, ornamentálně epizodická.

Kinematografická technika — použitá už Romainsem a veškerou literaturou kubistickou — současnost dějů, simultaneismus, synchronismus: použijte zpomalovače a zrychlovače, promítající věty.

Dobrá próza: styl: stručný, telegraficky dramatický; forma: báseň v próze; stavba: konstrukce.

Výstraha: Shrňme-li: nepsychologizovat, netvořit ornamentální epizody, nerozvádět, dostaneme součet: Nepište románů!

Důkazy pro závěr: Dobře vedený zahraniční žurnál, Delucovy filmy.

Závěr:

Budoucnost prózy spočívá v lyrice.

Epika patří kinu a novinám.

Bylo-li lze U. S. Devětsilu vytýkat, že svých teorií a propagačních programů nerealizuje přesvědčivými a hodnotnými činy uměleckými, že nemá pevné estetiky ani linie, nelze tak tvrdit od loňského podzimu, kdy po *sbornících Devětsilu a Život II* svým *Bazarem moderního umění* v Krasoumné jednotě a revuí internacionálního významu *Disk* (a v poslední době *Pásmem*, orgánem Brněnského Devětsilu) přistoupil k jejich konkretizaci.

Ze všech ismů, jež jsme prožili v posledních dobách, vidouce je přícházet i odcházet, expresionismem počínajíc a kubismem či novým klasicismem končíc, žádný nevešel trvale do umění ani do života. Jsou mrtvy všechny jako hnutí ne pro svá úsilí, jež naopak byla průbojně nová, hrdinská a krásná, ne pro nedostatek talentů, jichž mezi nimi nechybělo, nýbrž vlastní smrtí: bylo jim nutné zemřít, poněvadž neměly životní schopnosti, životní funkce. I ony hledaly sice nový styl a nový výraz, ale jejich hledači se rozbíhali, místo aby se spojovali. Neměli společného cíle. Šli každý svou cestou za svou individualitou, tvořili žárlivě individuálně, vytvářejíce typ soběstačného umění pro umění. A to bylo jejich tragikou. To je i tragikou generace Tvrdoštných, jež je dnes nezbytně generací včerejška, třebaže jí náleží zásluha, že byla průbojným připravovatelem nového umění a názorů u nás. Mladí jí vděčí za mnohé, ale je velmi hluboký rozdíl zásadní mezi